

KRISTOLÓGIA - SYSTEMATICKÝ PREHĽAD

Pavel Hanes

Žilina, 13. december 2025

PRE-EXISTENCIA

Ján 1:1–18 Logos
Ján 8:58 Prv ako Abrahám
Ján 10:30 Ja a Otec
Fil 2:5–11 *carmen Christi*
Kol 1:15–20 Kristus ako stvoriteľ
Heb 1:1–14 Božská sláva

INKARNÁCIA

Mt 1:18–25 partenogenéza
Lk 1:26–38 dávidovská identita
Ján 1:14 Slovo sa stalo telom
Heb 2:14–18 skutočný človek

MESIÁNSKE POSLANIE

Žalm 2 Syn a Kráľ
Iz 7:14 Immanuel
Iz 9:6–7 večný vládca
Iz 11:1–5 dávidovský kráľ
Iz 52:13–53:12 Sluha Hospodinov
Dan 7:13–14 Syn človeka

OBETA ZA HRIECH

Mk 10:45 výkupné za mnohých
Ján 1:29 Baránok Boží
Rim 3:25 Kristus-obeta zmierenia
Heb 9:26–28 obeta za hriechy
1 Pt 2:24 niesol naše hriechy

VZKRIESENIE

Lk 24:26–27, 44–49 podľa SZ
Sk 2:22–36 dôkaz Mesiáša
Rim 1:3–4 dôkaz Mesiáša
1Kor 15 súčasť kresť. viery

VEĽKŇAZ, PROSTREDNÍK

1 Tim 2:5 jediný prostredník
Tit 2:13 Boh a Spasiteľ
Heb 4:14–16 súcitný veľkňaz
1Ján 2:1 *Paraklétos*

SUDCA ĽUDSTVA

Ján 5:22–29 autorita vykonať súd
Sk 10:42 Sudca živých a mŕtvych
2 Kor 5:10 sudca veriacich

JEŽIŠ: NEZNÁMY?

N.T.WRIGHT: *Jesus and the Victory of God.*

- Prichádza k nám ako niekto neznámy... (Schweitzer)
- Naozaj si myslím, že o živote a osobnosti Ježiša teraz nemôžeme vedieť takmer nič (Bultmann)
- Ježiš Kristus je v skutočnosti... z historického hľadiska tak ťažko poznateľný... (Barth)
- Podoba pozemského Krista nemenej než nebeského je nám z väčšej časti skrytá... v evanjeliách sledujeme len okraj jeho ciest. (Lightfoot)
- Nik už nie je v takej situácii, aby mohol napísať Ježišov životopis. (Bornkamm)
- A ak sme aj poznali Krista podľa tela, teraz už nepoznáme. (Apoštol Pavol, 2Kor 5:16)

KRISTOLÓGIA: OSOBNÝ PRÍSTUP

Mt 16:15-16

- → osobná otázka
- „...za koho ma pokladáte vy?“, opýtal sa ich.
¹⁶ Odpovedal Šimon Peter:
"Ty si Mesiáš, Syn živého Boha."

1Kor 1:30

- → osobná viera
- [Ježiš Kristus] sa pre nás stal múdrosťou od Boha i spravodlivosťou, posvätením a vykúpením,

KRISTOLÓGIA: základné delenie

KRISTOVA IDENTITA

Hypostatická únia:

(Ježiš Kristus je plne Boh
aj plne človek v jednej osobe)

KRISTOLÓGIA

KRISTOV ŽIVOT A DIELO

(objektívna sóteriológia)

KRISTOLÓGIA → KRISTOVA IDENTITA

KRISTOVA IDENTITA

Hypostatická únia:

(Ježiš Kristus je plne Boh
aj plne človek v jednej osobe)

JEŽIŠ KRISTUS - Syn Boží
Mt 26:63-64; Mk 14:61-62;
Lk 22:70; Ján 5:17-18; 10:36

JEŽIŠ KRISTUS - Syn človeka
Daniel 7:13-14

KRISTOLÓGIA → KRISTOVA IDENTITA
→ JEŽIŠ–SYN BOŽÍ

JEŽIŠ KRISTUS - Syn Boží
Mt 26:63–64; Mk 14:61–62;
Lk 22:70; Ján 5:17–18; 10:36

- Ježišova božská identita
- Ježišova pre-existencia
- mená Syna Božieho

dielo/postavenie

Božská Trojica

Nikaia 325, Konštantinopol 381

KRISTOLÓGIA → KRISTOVA IDENTITA
 → JEŽIŠ–SYN BOŽÍ → PRE-EXISTENCIA

- Ježišova božská identita
- Ježišova pre-existencia
- mená Syna Božieho

Anjel Hospodinov (מלאך יהוה)
 Gn 16:7–13; 22:11–18; 31:11–13;
 Ex 3:2–6; 14:19;
 Sd 2:1–5; 6:11–24; 13:3–22;
 Zach 3:1–4

Logos (Λόγος Ján 1:1)

Kyrios (κύριος, Jahve)
 Lk 2:11; Ján 20:28;
 Sk 2:21, 1Kor 12:3; Fil 2:9–11;
 Heb 1:10–12

KRISTOLÓGIA → KRISTOVA IDENTITA
→ JEŽIŠ–SYN BOŽÍ → DIELO A POSTAVENIE

Dielo/postavenie
Syna Božieho

stvoriteľ

Ján 1:3; Kol 1:16–17; Heb1:2

dedič

Heb 1:2; Rim 9:17

KRISTOLÓGIA → KRISTOVA IDENTITA
→ JEŽIŠ–SYN BOŽÍ → BOŽSKÁ TROJICA

Božská Trojica
Nikaia 325, Konštantinopol 381

Veríme...

... v jedného Pána Ježiša Krista,
jednorodného Syna Božieho,
zrodeného z Otca pred všetkými vekmi.
Boha z Boha, Svetlo zo Svetla,
pravého Boha z Boha pravého,
splodeného, nie stvoreného,
jednej podstaty s Otcom;
skrze neho bolo všetko stvorené.

JEŽIŠ KRISTUS - Syn človeka
Daniel 7:13-14

inkarnácia

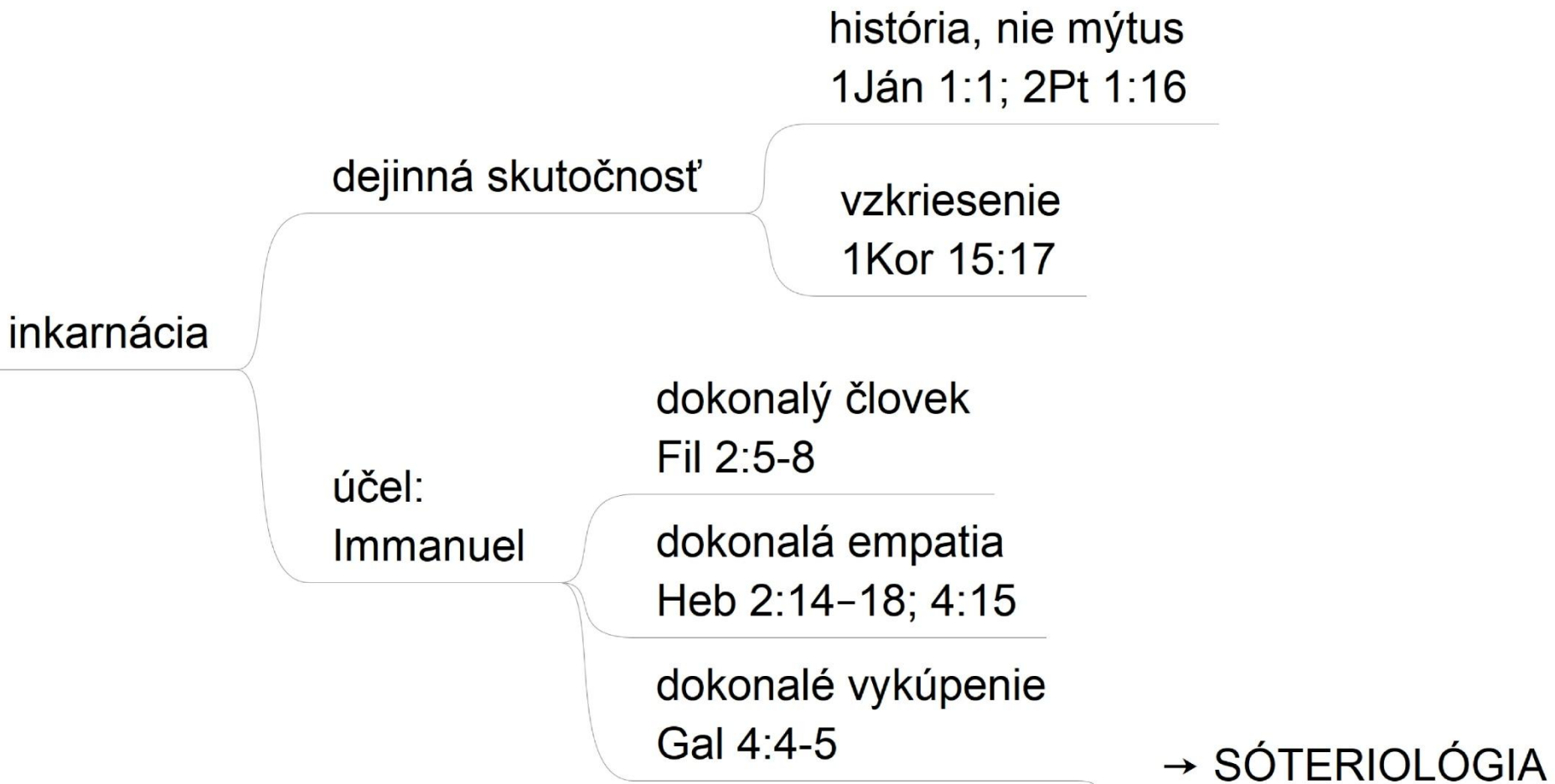
Jehošua, → Ješua יְהוֹשֻׁעַ
Joz 1:1; Zach 3:1; Ezd 2:2

Χριστός → "Pomazaný"
munus triplex
(Calvin: *Inštitúcia* 2:15)

Kristova Božská
a ľudská prirodzenosť
Chalcedón 451

KRISTOLÓGIA → KRISTOVA IDENTITA

→ JEŽIŠ–SYN ČLOVEKA → INKARNÁCIA

KRISTOLÓGIA → KRISTOVA IDENTITA

→ JEŽIŠ–SYN ČLOVEKA → meno „JEŽIŠ“

Ježiš Nazaretský

Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος

Mk 1:24; Sk 26:9

Jehošua, → Ješua $\gamma\psi\iota\eta$!
 Joz 1:1; Zach 3:1; Ezd 2:2
 Mt 1:21; Fil 2:10

Ježiš Galilejský,

Ἰησοῦς ὁ Γαλιλαῖος

Mt 26:69

Ježiš Kristus, Ἰησοῦς Χριστός

Mt 1:1, 18; Mk 1:1; Ján 1:17; 17:3;

KRISTOLÓGIA → KRISTOVA IDENTITA

→ JEŽIŠ–SYN ČLOVEKA → *MUNUS TRIPLEX* (trojitý úrad)

prorok → Božie slovo

Deut 18:15; Zj 19:13

kráľ (ἡ ψη) → Božia vláda

→ Mesiánsky - Mt 1:1; Lk 1:32–33

→ Trpiaci - Mt 20:28; 21:5

→ Nebeský - Ján 18:37

→ Eschatologický - Zj 19:16; 1Tim 6:15

→ Kráľ kráľov - Zj 17:14; 19:16

kňaz → dokonalá obeta

Rim 3:25; Heb 9:12, 10:9;

1Pt 1:18-19

→ SÓTERIOLÓGIA

Χριστός → "Pomazaný"

munus triplex

(Calvin: *Inštitúcia* 2:15)

Kristova Božská
a ľudská prirodzenosť
Chalcedón 451

**bez zmiešania prirodzeností
(asynchytós ἀσυγχύτως)**

**bez zmeny
jednej prirodzenosti na druhú
(atreptós ἀτρέπτως)**

**bez rozdelenia
na dve odlišné kategórie
(adiairetós ἀδιαιρέτως)**

**bez rozlúčenia
pokiaľ ide o ich funkcie
(achóristós ἀχωρίστως)**

KRISTOLÓGIA → KRISTOV ŽIVOT A DIELO

KRISTOV ŽIVOT A DIELO
(objektívna sóteriológia)

Kristov život
(po inkarnácii)

Kristova obeta
Baránok Boží
angl. "Atonement"

KRISTOLÓGIA → KRISTOV ŽIVOT A DIELO
→ PO INKARNÁCII

Kristov život
(po inkarnácii)

stav poníženia

stav oslávenia

KRISTOLÓGIA → KRISTOV ŽIVOT A DIELO
→ PO INKARNÁCII → STAV PONÍŽENIA

stav poníženia

telesnosť Heb 10:5

poslušnosť Fil 2:8

utrpenie Heb 5:8

smrť Rim 5:10

stav oslávenia

vzkriesenie Rim 1:4

→ víťazstvo nad smrťou

1Kor 15:20–22; Heb 2:14–15

nanebovstúpenie

Lk 24:50–51; Sk 1:9

zoslanie Svätého Ducha

Ján 7:39; 16:7

intronizácia

príhovorná modlitba

Heb 7:25; 1Ján 2:1

Druhý príchod (Parúzia)

Mt 16:27; Lk 21:27; 2Tes 1:7-10

KRISTOLÓGIA → KRISTOV ŽIVOT A DIELO → KRISTOVA OBETA

Kristova obeta
Baránok Boží
angl. "Atonement"

Motív: Božia láska Ján 3:16; Rim 5:8; 1Ján 4:9-10

Zdôvodnenie: Božia spravodlivosť
Rim 3:25-26; 2Kor 5:21; 1Ján 2:2

Význam Kristovho kríža (→ krv) Kol 1:19-22

Význam Kristovej krvi (→ kríž) 1Pt 1:18-19

Spasiteľ (Σωτήρ) Lk 2:11; Ján 4:42

Vykupiteľ (Λυτρωτής) Sk 7:35

rozsah vykúpenia

teologické

teórie vykúpenia

KRISTOLÓGIA → KRISTOV ŽIVOT A DIELO
→ KRISTOVA OBETA → KRISTOV KRÍŽ

Význam Kristovho kríža (→krv) Kol 1:19-22

Vykúpenie ľudstva Mk 10:45

Zmierenie Kol 1:20

Ospravedlnenie z milosti Rim 3:24-25

Víťazstvo nad smrťou Kol 2:14-15

Očistenie a posvätenie
Heb 9:12-14; 1Ján 1:7

KRISTOLÓGIA → KRISTOV ŽIVOT A DIELO
→ KRISTOVA OBETA → KRISTOVA KRV

Význam Kristovej krvi (→kríž) 1Pt 1:18-19

Výkupné Mk 10:45; 1Pt 1:18-19

Odpustenie hriechov Ef 1:7; Heb 9:22

Zmierenie s Bohom Rim 5:9-10; 2Kor 5:18-19

Očistenie 1Ján 1:7; Zj 1:5

Víťazstvo nad diablom Zj 12:11

Prístup k Božiemu trónu Heb 10:19-20

KRISTOLÓGIA → KRISTOV ŽIVOT A DIELO
→ KRISTOVA OBETA → SPASITEĽ (ZÁCHRANCA)

Ježiš Kristus
Spasiteľ (Σωτήρ)
Lk 2:11; Ján 4:42

Hriech Mt 1:21; Rim 3:23-24

Boží hnev Rim 5:9; 1Tes 1:10; Ján 3:36

Večná smrť 1Kor 15:21-23

Satanova vláda Kol 1:13; Heb 2:14-15; Sk 26:18

Súčasný svet Gal 1:4

Odsúdenie zákonom Rim 8:1-4; Gal 3:13

Odcudzenie od Boha 2Kor 5:18-19; Rim 5:10-11

Večné zatratenie Ján 3:16-17

KRISTOLÓGIA → KRISTOV ŽIVOT A DIELO
→ KRISTOVA OBETA → VYKUPITEĽ

Ježiš Kristus
Vykupiteľ (Λυτρωτής)
Sk 7:35

Zákon Gal 4:5

Bezzákonnosť Tit 2:14

Trest za hriechy Ef 1:7

Zotročenie človekom 1Kor 7:23

KRISTOLÓGIA → KRISTOV ŽIVOT A DIELO → KRISTOVA OBETA → ROZSAH VYKÚPENIA

rozsah vykúpenia

- kalvinizmus (T.U.L.I.P.)
- T**otal Depravity (úplná skazenosť)
- U**nconditional Election (nepodmienené vyvolenie)
- L**imited Atonement / Particular Redemption (obmedzené vykúpenie)
- I**rresistible Grace (neodolateľná milosť)
- P**erseverance of the Saints (vytrvanie svätých)

- arminianizmus (odpoveď na "TULIP")
- T - predchádzajúca milosť
- U - Božie pred-vedenie
- L - Kristus zomrel za všetkých, účinné pre veriacich
- I - milosť je možné odmietnuť
- P - od milosti je možné odpadnúť

KRISTOLÓGIA → KRISTOV ŽIVOT A DIELO
→ KRISTOVA OBETA → TEÓRIE VYKÚPENIA

teologické
teórie vykúpenia

výkupné Satanovi (Origenes c. 185 – c. 253)

rekapitulácia

Ježiš ako "druhý Adam",
(Ireneus c. 130 – c. 202)

víťaz v kozmickom boji (Aulén 1879 – 1977)

satisfakcia Božej spravodlivosti a cti
(Anselm 1033 – 1109)

morálny vplyv (Abélard 1079 – 1142)

penálna substitúcia (Luther, Calvin)

ODPORÚČANÁ LITERATÚRA

Tim KELLER: *Stretnutia s Ježišom.*

P.HANES: *Kto je Ježiš.*

J.I. PACKER: *Poznanie Boha.*

J. M. BOICE: *Základy kresťanskej víry.*

John STOTT: *Kristův kříž.*

John STOTT: *Focus on Christ.*

D. M. LLOYD-JONES: *The Cross.*

F.F. BRUCE: *The Work of Jesus.*

ĎAKUJEM ZA POZORNOST

